

Hof van Beroep te Gent, arrest van 26 november 2003

Internationale bevoegdheid – EEX-verdrag – Artikel 17 – Bevoegdheidsbeding

Compétence internationale – Convention de Bruxelles – Article 17 – Clause attributive de juridiction

12e kamer

EINDARREST

In de zaak met het rolnr. **2002/AR/1946** van:

(...) BVBA

appellante tegen het vonnis van de rechtbank van koophandel te Gent, op tegenspraak gewezen door de vierde kamer dd. 17-4-2002, oorspronkelijk eiseres op hoofdeis,

tegen:

(...) besloten vennootschap naar Nederlands recht
geïntimeerde, oorspronkelijk verweerster op hoofdeis,

(...)

velt het Hof het volgend arrest.

[...]

1. Met dagvaarding betekend op 22/02/2001 vordert de appellante de betaling van een reeks facturen uit de periode 10/12/1999-07/02/2001 voor een bedrag van 314.484,34 HFL in hoofdsom, vermeerderd met de rente en de kosten, ten laste van de vennootschap naar Nederlands recht geïntimeerde.

Met eerste conclusie neergelegd op 26/10/2001 betwist de geïntimeerde de bevoegdheid *ratione loci* van de geadieerde rechter: partijen kwamen overeen dat enkel de rechter van haar arrondissement bevoegd is. Zij vordert de vermindering van de oorspronkelijke vordering tot 282.087 HFL en eist op haar beurt de betaling van een provisie van 250.000 HFL voor herstel van de schade en de aanstelling van een gerechtsdeskundige om deze precies te begroten.

Het **vonnis** dd. 17/04/2002 op tegenspraak gewezen door de vierde kamer van de rechtbank van koophandel te Gent, stelt vast dat de rechtbank **geen rechtsmacht** heeft.

Met verzoekschrift neergelegd ter griffie van dit Hof op 03/09/2002, stelt de appellante tijdig en regelmatig naar de vorm hoger beroep in. Zij vordert "*In liminae lithis vast te stellen dat het Hof wel degelijk rechtsmacht bezit*" (*sic*) en de veroordeling van de geïntimeerde tot betaling van [...]

De geïntimeerde werpt vooreerst op dat tegen een beslissing inzake bevoegdheid slechts hoger beroep kan worden ingesteld samen met het hoger beroep tegen het eindvonnis, zodat het hoger beroep niet-ontvankelijk is; minstens moet het hoger beroep als ongegrond worden afgewezen en nog meer ondergeschikt dient de oorspronkelijke vordering verminderd te worden tot 128.006,47 EUR, in alle geval de opslagkosten te worden afgewezen. Op haar beurt vordert zij opnieuw de toekenning van een vergoeding voor schade ditmaal provisioneel geraamd op 533.000 EUR en de aanstelling van een gerechtsdeskundige met de aldaar nader omschreven opdracht.

2. Een vonnis is een eindvonnis in zover daarmee de rechtsmacht van de rechter uitgeput is (cfr. art. 19 Ger. W.). De eerste rechter heeft te dezen vastgesteld dat hij zonder rechtsmacht is ten aanzien van het voorliggend geschil; daardoor alleen heeft hij dit uitgeput en kan er van hem geen verdere uitspraak verwacht worden, zodat deze uitspraak dan ook zonder twijfel moet worden aangezien als een eindvonnis, vatbaar voor beroep.

Het verweer van de geïntimeerde desbetreffend snijdt geen hout.

Het bestreden vonnis kan geenszins worden gelijkgesteld met een beslissing inzake bevoegdheid zoals bedoeld in de artt. 1050 en 1055 Ger.W.

3. Terecht past de eerste rechter het Verdrag toe betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, dat onder meer de bevoegdheid van de gerechten in internationaal verband vaststelt *"in burgerlijke en handelszaken, ongeacht de aard van het gerecht waarvoor deze zaken zich afspelen"*, terwijl onderhavige betwisting niet valt onder één van de uitgesloten onderwerpen (cfr. art. 1). Dit Verdrag heeft directe en dwingende werking in de staten die het hebben bekrachtigd (waaronder België en Nederland) en ambtshalve toegepast.

Luidens dit Verdrag *"worden zij, die woonplaats hebben op het grondgebied van een verdragsluitende Staat, ongeacht hun nationaliteit, opgeroepen voor de gerechten van die Staat"* (cfr. art. 2). Niemand betwist dat de geïntimeerde gevestigd is in Nederland; overeenkomstig art. 53 van het Verdrag wordt de plaats van vestiging van vennootschappen en rechtspersonen gelijkgesteld met de woonplaats. Dit is de algemene regel, die overigens niet fundamenteel afwijkt van de bepalingen in art. 624, 1° van het Belgisch Gerechtelijk Wetboek of art. 99,1 van het Nederlands Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

De appellante is zich bewust te moeten aantonen op welke grond zij (met zetel te Sint-Niklaas), de geïntimeerde (met zetel te Heerenveen in Nederland) voor de rechtbank van koophandel te Gent heeft gedaagd in betaling van een factuurschuld. In de dagvaarding beroept zij zich dan ook op haar algemene verkoopvoorwaarden "waarvan een voor eensluidend verklaard afschrift wordt gelaten", gehecht aan de oorspronkelijke dagvaarding; die vermelden onder artikel 8: "Voor alle betwistingen zijn enkel de rechtbanken van Gent bevoegd" (eigen onderstreping).

4. De geïntimeerde beroept zich evenwel op de overeenkomst dd. 05/01/2000, die de appellante voor akkoord ondertekende (stuk nr. 2 appellante) (eigen onderstreping). In weerwil van de beweringen van deze laatste vormt deze overeenkomst de grondslag van de samenwerking tussen partijen: daarbij wordt uiteengezet welke de afzonderlijke specialiteiten zijn van de geïntimeerde en de appellante (resp. plaatsen en verlakken van profielen), dat deze eerste de profielen zal aanleveren en dat deze tweede die dan zal onderzoeken, *"voorzien van een coating"*, opslaan en leveren volgens de modaliteiten (en de verpakking) zoals aldaar nader uitgewerkt. De appellante betwist niet dat de facturen voorwerp van de dagvaarding precies dergelijke orders aanrekenen in uitvoering van deze overeenkomst, minstens toont zij geen andere opdracht aan dan de voorgaande overeenkomst (cfr. farde B appellante).

Deze overeenkomst werd uitdrukkelijk afgesloten onder de *"Algemene Inkoop- en Onderaannemingsvoorwaarden VMRG"* en de *"Standaard Algemene Voorwaarden VMRG 1996"* (cfr. artikel 5) die als bijlage 1 en 2 aan de overeenkomst werden gehecht (stukken gebundeld onder nr. 3 appellante). Nu voorzien deze eerste, onder artikel XXVI:

"Alle geschillen welke tussen partijen mochten rijzen in verband met of naar aanleiding van een gesloten overeenkomst ... zullen worden beslist door arbitrage of de rechter in het arrondissement van de opdrachtgever" (eigen onderstreping).

Naar luidt van art. 17 van het vóórmelde Verdrag kunnen de partijen, van wie er tenminste één woonplaats heeft op het grondgebied van een Verdragsluitende Staat, inderdaad een gerecht van een Verdragsluitende Staat aanwijzen voor de kennisneming van geschillen welke naar aanleiding van een bepaalde rechtsbetrekking ontstaan.

Dat de betaling moet geschieden *"ter kantore van de opdrachtnemer"* (cfr. Standaard Algemene Voorwaarden VMRG 1996) staat er niet aan in de weg dat partijen ondubbelzinnig dan wel de arbiter, dan wel *"de rechter in het arrondissement van de opdrachtgever"* hebben aangewezen om de geschillen tussen hen te beslechten.

Hiervóór werd aangetoond dat beide partijen gevestigd zijn in een Verdragsluitende staat en omtrent de aanwijzing van een bevoegd gerecht vaststaand een schriftelijke overeenkomst in de gebruikelijke vorm hebben opgesteld en voor akkoord ondertekend, zodat de rechtsmacht van de geadieerde rechter rechtsmatig uitgesloten werd.

5. Vruchteloos werpt de appellante op dat de bevoegdheid van de rechtbanken van Gent zou moeten blijken uit haar "*Algemene Verkoopsvoorwaarden*". Immers komen deze voorwaarden blijkbaar enkel voor op de rugzijde van haar facturen (waarvan de neergelegde fotokopie's al niet toelaten dit vast te stellen - cfr. kaft B appellante), zodat de geïntimeerde deze noodzakelijk pas ná de ondertekening van de overeenkomst op 05/01/2000 kon kennen. Ten overvloede kan daarbij worden vastgesteld dat de oudste onbetaald gebleven factuur dateert van 18/10/2000; weliswaar dateert de eerste factuur uit de dagvaarding van 26/11/1999, doch deze factuur -van een een totaal ander formaat trouwens - bevat geen enkele verwijzing naar "*Algemene Verkoopsvoorwaarden*"; zelfs blijkt niet eens dat deze werd uitgeschreven in verband met de vóórmelde overeenkomst tussen partijen en uiteindelijk erkent de appellante dat deze factuur al lang betaald was. Derhalve toont de appellante niet eens aan dat de geïntimeerde kennis had van dergelijke aanwijzing van bevoegdheid vóórdát de samenwerking werd aangevat. Hoe dan ook kan de appellante niet, lopende de samenwerking, eenzijdig dergelijk beding wijzigen door gewoon haar eigen standaard-voorwaarden onder te schuiven en aldus de toestand van haar mede-contractant te verzwaren.

Tenslotte staat vast dat zowel de appellante als de geïntimeerde, voorafgaand aan de samenwerking die heeft geleid tot de onderhavige facturen, het gerecht hebben aangewezen dat bevoegd is om de geschillen uit die samenwerking te beslechten, zoals verwoord in de VRMG-voorwaarden die deel uitmaken van de overeenkomst dd. 05/01/2000. Dergelijke specifieke overeenkomst prevaleert ontegensprekelijk de eventuele voorgedrukte standaard-voorwaarden die blijkbaar pas lopende de samenwerking ter kennis werden gebracht van de geïntimeerde. (eigen onderstreping)

Derhalve falen de grieven van de appellante.

OM DEZE REDENEN,

HET HOF,

rechtdoende op tegenspraak;

met toepassing van art 24 van de wet van 15/06/1935 op het taalgebruik in gerechtszaken.

verklaart het beroep toelaatbaar doch wijst dit af als ongegrond;

bevestigt het bestreden vonnis;

[...]

